

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

Název školy: Základní škola a mateřská škola Lučina, okres Frýdek- Místek,
příspěvková organizace

Adresa: Lučina č. 2, PSČ 739 39

IČO: 70982961

Krizový plán je dokument, upravující postupy při řešení krizových situací ve škole.

Vychází z těchto dokumentů:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 21 291/2010-28
2. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 22 294/2013-1
3. Metodické doporučení k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT 1981/2015-1
4. Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 37 014/2005-25

Pracovní tým:

1. Ředitelka školy Mgr. Ilona Racková
2. Výchovná poradkyně Mgr. Jitka Miková
3. Metodik prevence Mgr. Alena Mlnaříková
4. Třídní učitelé

Problémové situace:

1. Záškoláctví

Dle metodického pokynu č. j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví se na prevenci záškoláctví podílí třídní učitel, výchovný poradce a školní metodik prevence spolu s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka. Součástí prevence je pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků, spolupráce se zákonnými zástupci žáka, včasné odhalení příčin záškoláctví žáků a přijetí příslušných opatření, provádění výchovných rozhovorů se žáky, spolupráce s institucemi pedagogicko-psychologického

poradenství, konání výchovných komisí ve škole, spolupráce s orgány sociálně právní ochrany dětí apod.

- Třídní učitel informuje výchovného poradce, metodika prevence a vedení školy.
- Třídní učitel kontaktuje zákonné zástupce dítěte, v součinnosti s výchovným poradcem svolávají výchovnou komisi. Pokud nedojde k nápravě, ředitelka školy kontaktuje OSPOD (další postup komunikace se řídí materiálem Informace k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případě záškoláctví č.j.2014/11306-231).
- Udělení kázeňského opatření za záškoláctví se řídí klasifikačním řádem školy.

2. Úraz

Školní úraz je úraz, který se stal žákovi při vyučování ve škole, při výletech, exkurzích organizovaných školou. Školním úrazem není úraz, který se stal např. na cestě do školy a zpět.

V případě úrazu žáka bude zákonný zástupce neprodleně telefonicky informován pracovníkem školy.

V případě úrazu, který si žádá rychlé odborné lékařské ošetření, kontaktuje škola neprodleně rychlou lékařskou pomoc a zajišťuje doprovod do zdravotnického zařízení.

Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během vyučování ve třídě, na chodbě nebo hřišti jsou žáci povinni hlásit ihned svému třídnímu učiteli nebo jinému vyučujícímu, který o něm provede zápis do knihy úrazů.

- Vyučující, v jehož hodině k úrazu došlo nebo učitel vykonávající dohled zajistí v součinnosti s vedením školy ošetření zranění nebo přivolání záchranné služby.
- Učitel nebo vedení školy kontaktují rodiče.
- Vyučující, který byl úrazu přítomen, zapíše úraz do knihy úrazů.
- V případě absence žáka ve škole v důsledku úrazu delší než dva po sobě jdoucí vyučovací dny, sepíše vyučující záznam o úrazu.

3. Krádež

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, použít ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován.

Žáci jsou v rámci poučení o bezpečnosti upozorňováni na to, že krádež je hanebný čin a současně protiprávní jednání a na sankce, které škola použije v případě, že se někdo krádeže dopustí.

Žáci i zákonní zástupci jsou upozorněni, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu:

a) Zdůrazňuje, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit

b) Určuje pravidla pro používání mobilních telefonů

- Třídní učitel o události pořídí záznam do knihy záznamů na základě výpovědi poškozeného. Informuje jeho zákonné zástupce. V případě škody většího rozsahu vedení školy vyrozumí Policii ČR. Zákonné zástupce pachatele informuje třídní učitel vždy až poté, kdy zná přesně příčiny krádeže.
- V případě opakovaných krádeží hlásí ředitelka školy pracovním OSPOD.
- Přestupek je hodnocen dle školního řádu (Výchovná opatření).

4. Vandalismus

Vandalismus se projevuje ničením školního majetku nebo jeho poškozováním a ničením majetku ostatních žáků a žákyň, případně dalších členů školní komunity. Jedná se buď o významné útoky na věci, které mají za následek jejich úplné zničení (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, utržené vodovodní kohoutky, utrhané hadice od hasicích přístrojů, zničené školní pomůcky, učebnice, části oblečení) nebo významné poškození (čmáranice a nápisy na zdech nebo školním nábytku, popsané a polité učebnice, oloupané nejrůznější rohy, apod.).

*Podmínky zacházení se školním majetkem jsou zakotveny ve školním řádu včetně sankcí, které škola použije v případě, že se někdo dopustí úmyslného ničení školního majetku. **Prevencí vandalismu je důsledné dodržování dohledu nad žáky!***

- vzniklé škodě na školním majetku je třeba vyhotovit záznam do knihy záznamů a pokusit se odhalit viníka. Záznam vyhotoví osoba, která škodu odhalila. Vhodné je

také pořídit dokumentační fotografie. Se vzniklou situací je seznámeno vedení školy.

- Náhradu úmyslně způsobené škody škola důsledně vymáhá po zákonných zástupcích žáka. Náhrada škody není sankce, ale samozřejmost.
- Pokud nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody a škoda je většího rozsahu, vedení školy informuje Policii ČR.
- V případě opakovaného jednání a v případě selhání výchovných opatření zvolených školou k zabránění ničení školního majetku, hlásí ředitelka školy pracovním OSPOD.
- Přestupek je hodnocen různými stupni kázeňských opatření dle klasifikačního řádu školy.

5. Návykové látky

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky (návykovou látkou se rozumí alkohol, nikotin, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací či rozpoznávací schopnosti), ve škole s nimi manipulovat (manipulací se rozumí jakékoliv nakládání – tzn. vnášení, nabízení, zprostředkování, prodej, opatření, přechovávání) a současně není z důvodů ochrany zdraví a bezpečnosti osob dovoleno do školy vstupovat pod jejich vlivem.

Výskyt tabákových výrobků

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je kouření zakázáno.

- Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci. Zajistí pedagogický pracovník, který žáka přistihl.
- Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit.
- Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam do knihy záznamů s vyjádřením žáka (odkud a od koho).
- Pedagogický pracovník informuje třídního učitele a vedení školy.
- Třídní učitel informuje zákonného zástupce o porušení zákazu kouření. Při opakování vyrozumí škola orgán sociálně – právní ochrany obce s rozšířenou působností.

- Z konzumace tabákových výrobků ve škole jsou vyvozeny sankce stanovené klasifikačním řádem.

Výskyt alkoholu ve škole

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných. Za protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

Konzumace alkoholu ve škole

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit. Zajistí pedagogický pracovník, který žáka přistihl.
- Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí pedagogický pracovník v součinnosti s vedením školy nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- události sepíše záznam do knihy záznamů s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), a vyrozumí vedení školy.
- Pedagogický pracovník nebo třídní učitel informuje zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl. Je vhodné informovat dětského lékaře.
- Přestupek je hodnocen různými stupni kázeňských opatření dle klasifikačního řádu školy.

Nález alkoholu ve škole

- V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, tekutinu nepodrobují žádnému testu. O nález ihned uvědomí vedení školy.
- Vedení školy uloží tekutinu pro případ usvědčujícího důkazu.
- Nálezce provede záznam o události do knihy záznamů.

Alkohol je zadržen u žáka

- Opět se tekutina nepodrobuje testu na zjištění chemické struktury. Nález je oznámen vedení školy.
- Pedagogický pracovník, který alkohol objevil, sepíše záznam do knihy záznamů s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal).
- Pedagogický pracovník, který alkohol objevil, uvědomí třídního učitele.
- Pedagogický pracovník o nález vyrozumí zákonné zástupce žáka. V případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, oznámí ředitelka školy příslušnému orgánu OSPOD.

6. Šikana

*Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v **cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích** jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo nemohou z různých důvodů bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky (bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí), tak i útoky verbální (nadávky, pomlvy, vyhrožování, ponižování). Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.*

Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany. Je to zneužití informačních a komunikačních technologií, zejména pak mobilních telefonů a internetu k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrožit, ublížit mu.

Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoučelnost agrese.

Za šikanování se nepovažuje škádlení a agrese, která nemá znaky šikanování (opakování, záměrnost atd.).

Vyšetřování počáteční šikany

- Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s obětí (oběťmi), rozhovor provede třídní učitel, výchovný poradce nebo metodik prevence.

- Nalezení vhodných svědků. Individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory).
- Zajištění ochrany obětem.
- Agresory požádat o popis proběhlé situace, nejlépe písemně, (každý zvlášť), případně konfrontace mezi nimi.
- Rozhovor s rodiči oběti (provede třídní učitel, výchovný poradce a metodik prevence). V případě nutnosti následuje práce s třídním kolektivem, možné je i přizvat odborníky.
- Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných, zakládá metodik prevence.
- Pro potrestání agresora využití výchovných opatření dle klasifikačního řádu.

Vyšetřování pokročilé šikany

- Prvotní bezprostřední záchrana oběti (zastavení skupinového násilí), zde se podílí pedagog vykonávající dohled a přivolání kolegové, incident hlásí vedení školy.
- Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
- Zabránění domluvě agresorů (agresory je vhodné úplně oddělit).
- Pomoc a podpora oběti – v případě nutnosti vedení školy kontaktuje lékaře. Souběžně probíhá oznámení Policii ČR a kontaktují se zákonní zástupci. Je vhodné kontaktovat také specialistu na šikanu. Následně proběhne vlastní vyšetření incidentu dle pravidel.
- Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných.
- Pro potrestání agresora využití výchovných opatření dle klasifikačního řádu.
- Při jednání s rodiči oběti i agresora je nutná přítomnost více zástupců školy (např. ředitelka školy, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence). Pedagogičtí pracovníci musí postupovat ve shodě.
- Při jednání s rodiči šikanovaného je nutné je ubezpečit o snaze dítě ochránit.
- Ze všech jednání je nutné vyhotovit zápis, zakládá metodik prevence.

7. Školní neúspěšnost

Školní neúspěšnost je vymezena řadou faktorů, především osobností a zdravotním stavem žáka, dále rodinným a mimoškolním prostředím a výchovně vzdělávacím procesem ve škole.

Jedná se o tyto faktory:

- osobnost dítěte,*
- zdravotní problémy žáka,*
- vysoká absence,*
- změna ŠVP v důsledku přestěhování či přechodu na jinou školu,*
- nepodnětné rodinné prostředí,*
- střídavá péče,*
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění,*
- nadměrně ochranné rodinné prostředí,*
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole, ve třídě, ve vztahu s učitelem),*
- ohrožení sociálně patologickými jevy,*
- dítě – cizinec.*

Žák je ohrožen školní neúspěšností, když

- na konci pololetí z některých předmětů neprospěl, nebo je z některých předmětů nehodnocen,*
- dlouhodobě neplní zadané úkoly, svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření,*
- jeho příprava není systematická.*

Doprovodné projevy při školní neúspěšnosti:

neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, zvracení, tiky, školní fobie,
poruchy chování – zvýšená absence v některém předmětu, nebo celková absence,
záškoláctví,
obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese.

Předcházení školní neúspěšnosti:

- klást na dítě přiměřené nároky,

- dbát na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolovat splnění zadaných úkolů,
- zdůrazňovat jeho pozitivní stránky,
- oceňovat jeho jedinečnost,
- umožňovat žákům vyslovovat vlastní názory,
- podporovat aktivitu žáků, dát mu příležitost zažít úspěch,
- motivovat žáky, rozebírat s ním jeho úspěchy,
- vyhýbat se negativnímu srovnávání,
- věnovat pozornost rodinnému zázemí žáka.

Pravidla pro řešení školní neúspěšnosti:

Včasně podchycení žakových potíží jednotlivými vyučujícími, ti zejména vyhodnotí, zda jde o ojedinělý výpadek, nebo trvalejší problém, v takovém případě o neúspěšnosti informují rodiče žáka a třídního učitele.

Třídní učitel ověří, zda jde o problém spojený jen s jedním vyučovacím předmětem, nebo zda se týká více vyučovacích předmětů, případně i ve spojení s výchovnými problémy.

Podle závažnosti problému třídní učitel kontaktuje rodiče, nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, případně s výchovným poradcem, metodikem prevence rizikového chování, školním psychologem či dalšími členy školního poradenského pracoviště. Kromě individuálních pohovorů je možné svolat jednání výchovné komise. O jednáních se vedou písemné záznamy, které vždy obsahují doporučení školy vůči rodičům a postoj rodičů k nim (individuální doučování, vyšetření v PPP, apod.).

Je uplatňován třístupňový model péče

1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky.
2. Zapojení školního poradenského pracoviště.
3. Zapojení školského poradenského zařízení (PPP/SPC).

Vedení školy vyhodnocuje, zda ke zvýšené neúspěšnosti nedochází jen u některých vyučovacích předmětů, nebo jen u některých vyučujících. Na toto téma případně zaměřuje

svoji kontrolní a hospitační činnost, zajišťuje zpětnou vazbu od rodičů žáků (evaluační dotazníky).

Na základě této diagnostiky se stanoví možná opatření:

- zvýšená motivace žáka k učení – důraz na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, podpůrné pomůcky (přehledy), využití pomoci spolužáků, podpůrné aktivity – oznamování termínů písemných prací a zkoušení, slovní hodnocení,
- zajišťování vhodných pomůcek vzhledem k odlišným stylům učení (preference vizuálního, nebo audio vnímání),
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat styl pro něj nejvýhodnější,
- individuální konzultace, doučování, kompenzace nedostatků pomocí speciálně pedagogických postupů (PLPP, spolupráce s PPP, SPC),
- pomoc při začleňování žáka do třídního kolektivu,
- stanovení přiměřeného rozsahu učiva,
- práce zadaná pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem,
- sestavení plánu pedagogické podpory,
- zvýšená práce pedagogů s kolektivem třídy, náprava narušeného klimatu třídy,
- včasné informování rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu žáka, tak, aby se zvýšenou péčí mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace žáka na konci každého pololetí,
- u žáků, jejichž neúspěšnost souvisí spíše se sociálním znevýhodněním, konzultovat situaci s OSPOD.

Škola průběžně vyhodnocuje úspěšnost těchto opatření, dlouhodobě sleduje žáky s riziky neúspěšnosti, poskytuje jim pomoc k jejímu překonání, zohledňuje vnější prostředí ovlivňující výsledky žáků, přijímá případná opatření k zamezení rizikového chování.

Na jednání pedagogických rad je vyhodnocována situace vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Škola si v prevenci stanovuje dlouhodobé cíle:

- vytváření kvalitního prostředí ve třídách a škole,
- trvalé sledování a vyhodnocování této problematiky, poskytování informací o úspěšných i neúspěšných řešeních,
- v rámci DVPP rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů pro tuto oblast,
- je poskytována nabídka pomoci pro žáky, kteří potřebují řešit subjektivně náročné životní situace,
- školní poradenské zařízení vytváří a aktualizuje strategii prevence školní neúspěšnosti, seznamuje s ní pedagogy školy a vyhodnocuje její účinnost.

Přílohou krizového plánu je kniha záznamů.

Důležitá telefonní čísla:

Škola ZŠ a MŠ Lučina	Lučina 2	558 689 139	www.zs-lucina.cz
PPP F-M	Palackého 130	558 432 084	www.pppfm.cz
SVP F-M	28.října 1639	558 647 276	www.svp-ostrava.cz
PPPP Ostrava	Bezručova 507/12, Bílovec	732 508 463	www.poradna- ostrava.cz
OSPOD F-M	Palackého 115	558 609 435	www.ospod.cz
Policie ČR		158	www.policie.cz

V Lučině 28.08.2023

**Mgr. Ilona Racková
ředitelka školy**